

OD PODEJRZENIA DO LECZENIA

Ścieżka pacjenta
z rakiem płuca

Podejrzenie raka płuca lub usłyszenie diagnozy to moment, który często wywołuje wiele pytań, niepewności i obaw. W krótkim czasie trzeba zmierzyć się z nowymi pojęciami, licznymi badaniami, wizytami u specjalistów i decyzjami dotyczącymi leczenia. W takiej sytuacji łatwo poczuć się zagubionym.

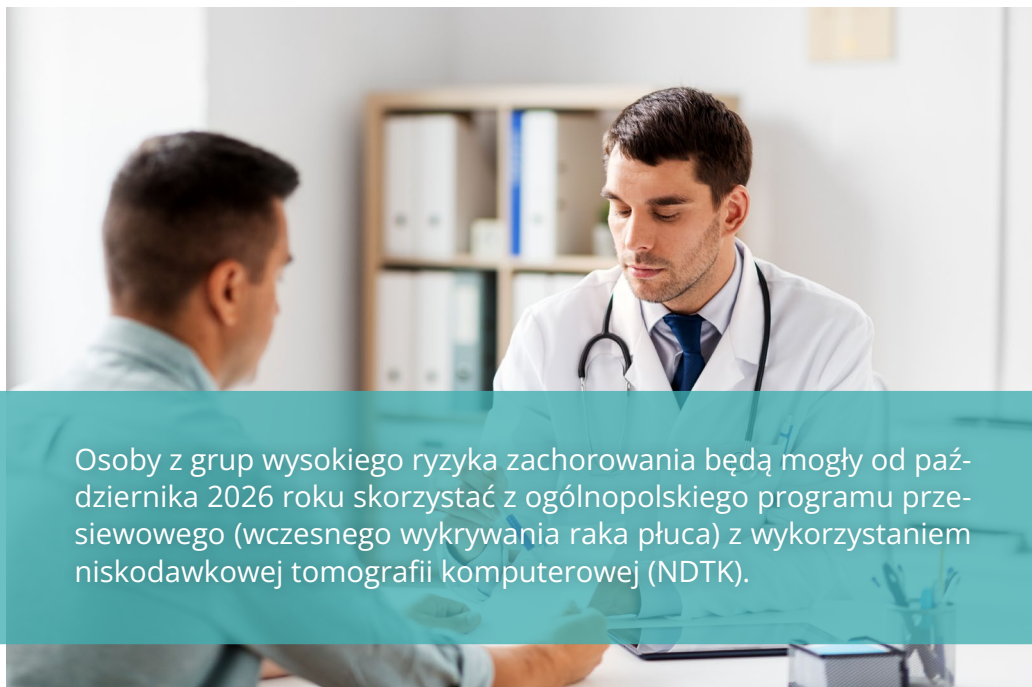

Ten Poradnik powstał po to, aby pomóc pacjentom i ich bliskim lepiej zrozumieć kolejne etapy diagnostyki oraz leczenia raka płuca. Wyjaśniamy, jak powinna wyglądać ścieżka pacjenta – od pierwszego podejrzenia choroby, przez rozpoznanie i badania molekularne, aż do wyboru najskuteczniejszej metody leczenia.

W ostatnich latach dokonał się ogromny postęp w leczeniu raka płuca. Dzięki nowoczesnej diagnostyce, innowacyjnym terapiom (immunoterapii czy leczeniu ukierunkowanemu molekularnie) wielu pacjentów żyje dłużej, a w części przypadków możliwe jest całkowite wyleczenie choroby. Kluczowe znaczenie ma jednak szybka diagnostyka oraz rozpoczęcie właściwego leczenia w odpowiednim czasie.

Mamy nadzieję, że ten **Poradnik** będzie dla Państwa praktycznym przewodnikiem i wiarygodnym źródłem wiedzy. Świadomy pacjent łatwiej odnajduje się w systemie ochrony zdrowia, aktywnie uczestniczy w podejmowaniu decyzji terapeutycznych i wie, gdzie szukać pomocy oraz wsparcia.

Nie jesteście Państwo sami. Fundacja TO SIĘ LECZY od lat wspiera osoby chore na raka płuca i ich bliskich, pomagając im przejść przez kolejne etapy leczenia z dostępem do rzetelnej wiedzy i sprawdzonych informacji.

Osoby z grup wysokiego ryzyka zachorowania będą mogły od października 2026 roku skorzystać z ogólnopolskiego programu przesiewowego (wczesnego wykrywania raka płuca) z wykorzystaniem niskodawkowej tomografii komputerowej (NDTK).

Program umożliwi wykonanie bezpłatnego badania osobom z grup wysokiego ryzyka, przede wszystkim z wieloletnią historią palenia tytoniu. Jego celem jest wykrywanie raka płuca na etapie, gdy leczenie daje największe szanse na powodzenie.

PROGRAM JEST PRZEZNACZONY GŁÓWNIE DLA:

osób w wieku 55–74 lat z historią palenia wynoszącą co najmniej **20 paczkołat**, które nadal palą lub rzuciły palenie w ciągu ostatnich 15 lat

oraz wybranych osób w wieku 50–74 lat z podobną historią palenia i **do-datkowymi czynnikami ryzyka** (np. POChP, narażenie zawodowe na substancje rakotwórcze lub obciążający wywiad onkologiczny)

**Badanie trwa
do 10 minut**

**Nie wymaga
specjalnego
przygotowania
ani podania
kontrastu**

Czym jest Niskodawkowa Tomografia Komputerowa?

Niskodawkowa tomografia komputerowa (NDTK) klatki piersiowej umożliwia **ocenę obrazu płuc**, przy użyciu niskiej dawki promieniowania jonizującego. Dodatkowo pozwala na **wykrycie zmian w innych narządach** – w naczyniach wieńcowych, aortalnych, w gruczołach piersiowych, tarczycy, kręgosłupie, a także w obrębie jamy brzusznej – w nerkach, nadnerczach, wątrobie, czy też pęcherzyku żółciowym.

Niskodawkowa tomografia komputerowa (NDTK) klatki piersiowej jest **badaniem bezpiecznym** – dawka promieniowania jest o około 70% niższa w porównaniu do zwykłego badania TK. Równocześnie NDTK znacznie skuteczniej niż zwykłe badanie radiologiczne klatki piersiowej wykrywa zmiany podejrzane. Badanie jest szybkie i bezbolesne, trwa do 10 minut, nie ma potrzeby pozostawiania na czczo. Nie wymaga podania środka kontrastowego.

Po wykonaniu badania pacjent odbywa konsultację lekarską, podczas której omawiane są jego wyniki. W trakcie wizyty lekarz udziela również porady antytytoniowej.

W razie wykrycia zmian wymagających dalszej diagnostyki, zostanie zaproponowane dalsze postępowanie diagnostyczne i ewentualnie terapeutyczne.

Narodowy Portal Onkologiczny

Serwis www.onkologia.gov.pl to pierwsze w Polsce źródło wiedzy onkologicznej stworzone z myślą o tym, by w jednym miejscu zgromadzić przystępne, sprawdzone i aktualne informacje. Jest przeznaczony dla pacjentów, ich rodzin i wszystkich osób zainteresowanych onkologią.

**Sprawdzone
informacje
o nowotworach**

**Profilaktyka
i diagnostyka**

Metody leczenia

**Prawa pacjenta
i wsparcie**

**Materiały dla
pacjentów
i ich bliskich**

Krajowa Sieć Onkologiczna – co oznacza dla pacjenta?

Od 1 kwietnia 2025 r. w Polsce działa Krajowa Sieć Onkologiczna (KSO). Jej celem jest zapewnienie wszystkim pacjentom z chorobą nowotworową dostępu do wysokiej jakości diagnostyki i leczenia – niezależnie od miejsca zamieszkania.

W praktyce oznacza to, że opieka nad pacjentem ma przebiegać według jednolitych standardów, a poszczególne etapy diagnostyki i leczenia powinny być lepiej skoordynowane. Krajowa Sieć Onkologiczna ma również skrócić czas oczekiwania na kolejne etapy leczenia oraz zapewnić równy dostęp do nowoczesnych metod diagnostycznych i terapeutycznych.

Ośrodki SOLO – co oznaczają?

SOLO I

prowadzą diagnostykę oraz leczenie najczęściej występujących nowotworów i współpracują z ośrodkami o wyższym poziomie referencyjności.

SOLO II

dysponują większym doświadczeniem i możliwościami diagnostyczno-terapeutycznymi, prowadzą leczenie bardziej złożonych przypadków.

SOLO III

to ośrodki o najwyższym poziomie referencyjności, które zapewniają najbardziej zaawansowaną diagnostykę i leczenie, wykonują najbardziej skomplikowane zabiegi oraz leczą pacjentów wymagających wysokospecjalistycznej opieki.

Niezależnie od poziomu ośrodka pacjent powinien otrzymać leczenie zgodne z aktualną wiedzą medyczną. W razie potrzeby może zostać skierowany do ośrodka o wyższym poziomie referencyjności.

Konsylium – plan leczenia ustalany wspólnie przez specjalistów

Jednym z najważniejszych elementów opieki onkologicznej jest **konsylium wielodyscyplinarne**. To spotkanie lekarzy różnych specjalności, którzy wspólnie analizują wyniki badań i ustalają indywidualny plan leczenia.

Dzięki temu decyzja o leczeniu jest podejmowana wspólnie, z uwzględnieniem rodzaju nowotworu, jego zaawansowania, wyników badań molekularnych oraz ogólnego stanu zdrowia pacjenta.

W przypadku raka płuca w skład konsylium najczęściej wchodzi:

- pulmonolog
- torakochirurg
- onkolog kliniczny
- radioterapeuta
- radiolog
- patomorfolog
- a w razie potrzeby również inni specjaliści

W przypadku raka płuca niezwykle ważne jest, aby leczenie było prowadzone w ośrodkach dysponujących pełnym zespołem specjalistów oraz możliwością wykonania kompleksowej diagnostyki, w tym badań patomorfologicznych, immunohistochemicznych i molekularnych. Tylko wtedy możliwe jest szybkie ustalenie optymalnego planu leczenia zgodnego z aktualnymi standardami.

Koordynator opieki onkologicznej

Koordynator to osoba, która prowadzi pacjenta przez cały proces diagnostyki i leczenia. Dzięki jego wsparciu droga od podejrzenia choroby do rozpoczęcia leczenia jest krótsza, lepiej zorganizowana i mniej stresująca.

Każdy pacjent leczony w ramach Krajowej Sieci Onkologicznej powinien mieć przydzielonego koordynatora opieki onkologicznej.

Koordynator nie podejmuje decyzji medycznych, ale jest ważnym wsparciem organizacyjnym dla pacjenta i jego bliskich, pomagając sprawniej przejść przez proces leczenia.

Umawia kolejne badania i wizyty

Przekazuje informacje o planie leczenia

Pomaga w organizacji kolejnych etapów diagnostyki i terapii

Ułatwia kontakt z ośrodkiem i personelem medycznym

Wspiera pacjenta w poruszaniu się po systemie ochrony zdrowia

Co to jest karta DiLO?

Karta DiLO (Karta Diagnostyki i Leczenia Onkologicznego, nazywana również zieloną kartą) to dokument, który ułatwia szybkie i skoordynowane diagnozowanie oraz leczenie nowotworów. Powstała w ramach pakietu onkologicznego, by zapewnić pacjentkom i pacjentom krótszy czas oczekiwania na badania i rozpoczęcie leczenia.

Główne cele karty DiLO

Przyspieszenie diagnostyki i leczenia

Daje dostęp do tzw. „szybkiej ścieżki onkologicznej”, dzięki czemu wykonuje się badania i konsultacje w krótszym czasie.

Koordinacja opieki

Pomaga specjalistom współpracować i wymieniać się informacjami na temat Twojego leczenia.

Kompleksowa opieka

Dokumentuje etapy od podejrzenia nowotworu po leczenie i opiekę po jego zakończeniu.

Co oznacza posiadanie karty DiLO?

Masz dostęp do „szybkiej ścieżki onkologicznej”, co skraca czas oczekiwania na badania.

Masz pewność, że diagnoza i leczenie będą prowadzone kompleksowo przez odpowiednie osoby.

W ramach karty DiLO określone są czasy trwania diagnostyki:

- **Diagnostyka wstępna** (do 28 dni) – służy potwierdzeniu lub wykluczeniu wystąpienia choroby nowotworowej.
- **Diagnostyka pogłębiona** (do 21 dni) – pozwala dokładnie określić typ nowotworu i jego stopień zaawansowania w celu dobrania odpowiedniego leczenia.

Po zakończeniu diagnostyki placówka ma dodatkowe 14 dni na rozpoczęcie leczenia od momentu przedstawienia wyników pacjenta konsylium lekarskiemu.

Co zawiera karta DiLO?

Plan leczenia
(gdy diagnoza potwierdzi nowotwór).

Ważne terminy
i etapy terapii.

Jak otrzymać kartę DiLO?

Kartę może wystawić:

- Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, jeśli podejrzewa nowotwór
- Lekarz specjalista (np. chirurg, onkolog, neurolog, ginekolog), gdy zauważy objawy sugerujące nowotwór
- Szpital, jeśli w trakcie hospitalizacji wykryto nowotwór

KARTA DIAGNOSTYKI I LECZENIA ONKOLOGICZNEGO Karta Diagnostyki i Leczenia onkologicznego jest przeznaczona do użycia w ramach systemu DiLO, może być drukowana dwustronnie, każdą stronę należy być dołączoną do zgłoszenia choroby.	
IDENTYFIKACJA KARTY DIAGNOSTYKI I LECZENIA ONKOLOGICZNEGO Imię i nazwisko pacjenta: _____ Data urodzenia: _____ Data wystawienia karty: _____	
AA. WYSTAWIENIE KARTY DIAGNOSTYKI I LECZENIA ONKOLOGICZNEGO 1. Data wystawienia: _____ 2. Wzrost: _____ 3. Ciężar ciała: _____ 4. Ciężar ciała w kg: _____ 5. Ciężar ciała w kg: _____ 6. Ciężar ciała w kg: _____ 7. Ciężar ciała w kg: _____ 8. Ciężar ciała w kg: _____ 9. Ciężar ciała w kg: _____ 10. Ciężar ciała w kg: _____	
AB. ŚWIADCZENIODAWCA WYDAJĄCY KARTĘ DIAGNOSTYKI I LECZENIA ONKOLOGICZNEGO 1. Nazwa placówki: _____ 2. Adres: _____ 3. Telefon: _____ 4. E-mail: _____ 5. Strona internetowa: _____ 6. Inne dane: _____	
AC. INFORMACJE O POSIADACZU KARTY DIAGNOSTYKI I LECZENIA ONKOLOGICZNEGO AC.1. DANE PACJENTA 1. Nazwa placówki: _____ 2. Adres: _____ 3. Telefon: _____ 4. E-mail: _____ 5. Strona internetowa: _____ 6. Inne dane: _____	
AC.2. DANE PRZEWODZĄCEGO USTAWOWEGO ALBO OPISUJĄCEGO TĄCZYNIEGO 1. Nazwa placówki: _____ 2. Adres: _____ 3. Telefon: _____ 4. E-mail: _____ 5. Strona internetowa: _____ 6. Inne dane: _____	
AD. POTWIERDZENIE OTRZYMANIA KARTY DIAGNOSTYKI I LECZENIA ONKOLOGICZNEGO 1. Nazwa placówki: _____ 2. Adres: _____ 3. Telefon: _____ 4. E-mail: _____ 5. Strona internetowa: _____ 6. Inne dane: _____	
AE. WYSTAWIENIE KARTY W RAMACH PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ (AMBULATORYJNEJ) OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ / PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH EA.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O CHOROBY NOWOTWOROWEJ 1. Nazwa choroby: _____ 2. Lokalizacja: _____ 3. Stopień zaawansowania: _____ 4. Inne dane: _____	
EA.2. DALSZE POSTĘPOWANIE 1. Nazwa choroby: _____ 2. Lokalizacja: _____ 3. Stopień zaawansowania: _____ 4. Inne dane: _____	
EA.3. ZAKOŃCZENIE ETAPU DIAGNOSTYKI PODSTAWOWEJ 1. Nazwa choroby: _____ 2. Lokalizacja: _____ 3. Stopień zaawansowania: _____ 4. Inne dane: _____	
EA.4. DIAGNOSTYKA WSTĘPNA 1. Nazwa choroby: _____ 2. Lokalizacja: _____ 3. Stopień zaawansowania: _____ 4. Inne dane: _____	
EA.5. INFORMACJA O PRZEWODZĄCZYM SPECJALISTYCZNYM 1. Nazwa choroby: _____ 2. Lokalizacja: _____ 3. Stopień zaawansowania: _____ 4. Inne dane: _____	
EA.6. WYNIK DIAGNOSTYKI WSTĘPNEJ 1. Nazwa choroby: _____ 2. Lokalizacja: _____ 3. Stopień zaawansowania: _____ 4. Inne dane: _____	
EA.7. DALSZE POSTĘPOWANIE 1. Nazwa choroby: _____ 2. Lokalizacja: _____ 3. Stopień zaawansowania: _____ 4. Inne dane: _____	

Podejrzenie choroby – czujność onkologiczna

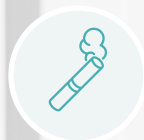
Jeżeli odczuwasz niepokojące objawy utrzymujące się **dłużej niż 3 tygodnie**, nieustępujące pomimo zastosowania leczenia doraźnego - zgłoś to niezwłocznie lekarzowi pierwszego kontaktu, który zleci dodatkowe badania, prowadzące do postawienia prawidłowej diagnozy.

PAMIĘTAJ!

Głównym czynnikiem ryzyka raka płuca jest czynne i bierne palenie papierosów (odpowiada ono za ok. 90% zachorowań).

Coraz częściej diagnozowane są też osoby w młodym wieku, nigdy niepalące (5-10%).

DOTYCZY TO SZCZEGÓLNIE OSÓB O PODWYŻSZONYM RYZYKU ZACHOROWANIA NA RAKA PŁUCA, DO KTÓRYCH ZALICZANI SĄ M.IN.:

**CZYNNI I BIERNI
PALĄCZE WYROBÓW
TYTONIOWYCH**

**OSOBY ZAWODOWO
NARAŻONE NA
TOKSYCZNE SUBSTANCJE**

**CHOROZY
NA POCHP**

**OSOBY MAJĄCE
HISTORIĘ ONKOLOGICZNĄ
W RODZINIE**

**UTRZYMUJĄCY SIĘ
KASZEL I STANY
PODGORĄCZKOWE**

**Na co należy
zwrócić
szczególną
uwagę?**

**KREW
W ODKRZTUSZANEJ
WYDZIELINIE**

DUSZNOŚCI

ZADYSZKĘ

OSŁABIENIE

SPADEK MASY CIAŁA

CZĘSTE POCENIE SIĘ

**BÓL W KLATCE
PIERSIOWEJ**

CHRYPKĘ

**BÓL LUB TRUDNOŚCI
W POŁYKANIU**

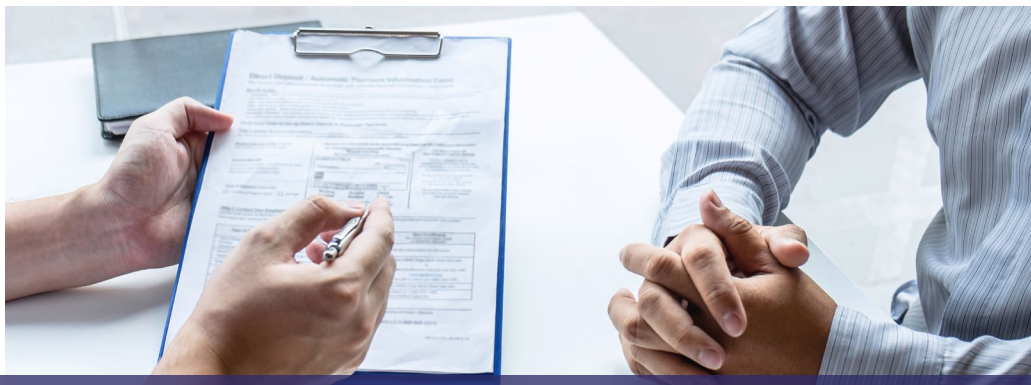
BÓLE KOSTNE
(BARKU, RAMIENIA,
KRĘGOSŁUPA LĘDŹWIOWEGO,
OKOLICY ŻEBER, BIODRA)

Diagnostyka podstawowa

LEKARZ
RODZINNY

Jeżeli zauważysz u siebie jeden z wymienionych objawów - **udaj się niezwłocznie do lekarza rodzinnego**. Lekarz POZ przeprowadzi wywiad lekarski, a następnie w celu rozpoznania problemu zleci wykonanie badania RTG - rentgenu klatki piersiowej.

Po zapoznaniu się z wynikiem badania obrazowego, który może wskazywać podejrzenie raka płuca - lekarz rodzinny może skierować bezpośrednio na badanie tomografii komputerowej klatki piersiowej (TK) bądź do specjalisty - pulmonologa lub torakochirurga, wystawiając odpowiednie skierowanie.

Ważne! Już na tym etapie lekarz rodzinny może wystawić kartę DiLO kierując pacjenta na szybką ścieżkę diagnostyki onkologicznej.

Lekarz POZ

profilaktyka

czujność
onkologiczna

badania
diagnostyczne/
obrazowe (RTG/TK)

skierowanie
do specjalisty/
karta DILO

Diagnostyka rozszerzona

LEKARZ
SPECJALISTA

Ocenia zdjęcie klatki piersiowej, a następnie w celu wykonania diagnostyki pogłębionej, kieruje na **tomografię komputerową (TK)** z kontrastem, jeżeli nie była wcześniej wykonana, lub na **pozytonową tomografię emisyjną (PET)**.

Ma to na celu wskazanie umiejscowienia nowotworu pierwotnego, jak również ocenę stadium zaawansowania choroby.

UWAGA! Wynik TK jest ważny tylko **28 dni**

Kolejnym etapem w diagnostyce raka płuca jest uzyskanie materiału tkankowego do oceny przez **patomorfologa**. Pozyskuje się go poprzez wykonanie bronchoskopii, bronchofiberoskopii, czy też biopsji.

Wynik histopatologiczny określa typ jak i podtyp nowotworu oraz stadium jego zaawansowania.

Rodzaje i podtypy histologiczne raka płuca:

rak niedrobnokomórkowy (NDRP / NSCLC)

stanowi ok. 85% przypadków:

rak gruczołowy
(*adenocarcinoma*)

ok. 45%

rak płaskonabłonkowy
(*squamous cell carcinoma*)

ok. 30%

rak wielkokomórkowy
(*large cell carcinoma*)

ok. 5%

rak nieokreślony
(NOS)

ok. 5%

rak drobnokomórkowy (DRP / SCLC)

ok. 15% przypadków, biologicznie i klinicznie odmienny (bardziej agresywny, szybciej daje przerzuty)

Stopnie zaawansowania raka płuca:

Od 1 stycznia 2025 r. obowiązuje 9. edycja klasyfikacji TNM (TNM9) opracowana przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Badań nad Rakiem Płuca (*International Association for the Study of Lung Cancer*).

Stadium	Charakterystyka
0	Rak in situ (TisN0M0)
IA1	Bardzo mały guz (≤1 cm), bez zajęcia węzłów i przerzutów
IA2	Guz >1-2 cm, N0, M0
IA3	Guz >2-3 cm, N0, M0
IB	Guz >3-4 cm lub spełniający określone kryteria T2a, N0, M0
IIA	Najczęściej guz >4-5 cm bez zajęcia węzłów (wybrane T2bN0M0)
IIB	Większy guz (>5-7 cm) lub mniejszy guz z zajęciem węzłów N1
IIIA	Choroba miejscowo zaawansowana - wybrane kombinacje T1-T4 z N1 lub N2
IIIB	Bardziej zaawansowana choroba miejscowa - wybrane kombinacje T3-T4 z N2
IIIC	Najbardziej zaawansowana choroba miejscowa bez przerzutów odległych (najczęściej N3)
IVA	Przerzuty ograniczone (np. pojedynczy narząd, wysięk opłucnowy/osierdziowy z komórkami nowotworowymi)
IVB	Rozsiane przerzuty do jednego lub wielu narządów

T – wielkość i miejscowe zaawansowanie guza
N – zajęcie regionalnych węzłów chłonnych (N0 – brak, N1–N3 – obecne)
M – przerzuty odległe (M0 – brak, M1 – obecne)

Pulmonolog / Torakochirurg

badanie
TK/PET

rozpoznanie

badania
molekularne

bronchoskopia

EBUS

biopsja

Diagnostyka molekularna

W zależności od typu i podtypu nowotworu płuca, badane są tzw. czynniki predykcyjne, które służą do wskazania zastosowania odpowiedniej ścieżki leczenia wg. aktualnych wytycznych klinicznych i kształtu programu lekowego B.6 "leczenie raka płuca i międzybłoniaka opłucnej".

Od rodzaju raka płuca zależy rodzaj wykonywanych badań:

Rak drobnokomórkowy płuca

w tym przypadku nie są wykonywane żadne badania molekularne

Rak niedrobnokomórkowy płuca

- **płaskonabłonkowy**
w tym podtypie określa się ekspresję białka PD-L1
- **gruczołowy (gruczołakorak)**
określa się rodzaje mutacji m.in. EGFR, ALK, ROS1, KRAS, NTRK, BRAFV600E, a także ekspresję białka PD-L1
- **neuroendokryny wielkokomórkowy**
określa się rodzaje mutacji m.in. EGFR, ALK, ROS1, KRAS, NTRK, BRAFV600E, a także ekspresję białka PD-L1
- **NOS (o nieokreślonym podtypie)**
określa się rodzaje mutacji m.in. EGFR, ALK, ROS1, KRAS, NTRK, BRAFV600E, a także ekspresję białka PD-L1

Leczenie

W ostatnich latach dokonał się ogromny przełom w leczeniu raka płuca m.in. poprzez pojawienie się wielu **innowacyjnych terapii ukierunkowanych molekularnie oraz immunoterapii**, które mają zasadniczy wpływ na poprawę rokowania pacjentów, nie tylko w zaawansowanych stadiach nowotworu, ale również na wczesnym etapie choroby.

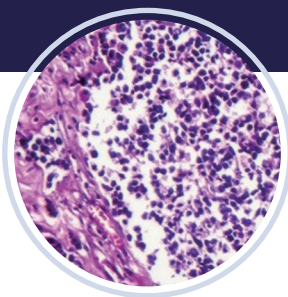
Lekarzem decydującym o wyborze schematu leczenia systemowego (chemioterapia, lek ukierunkowany molekularnie, immunoterapia) jest **onkolog kliniczny** i/lub **pulmonolog**.

Wybór sposobu leczenia zależy od stopnia zaawansowania nowotworu, jak również podtypu.

leczenie radykalne

leczenie prowadzone z intencją wyleczenia pacjenta (nie wlicza się do linii leczenia)

leczenie systemowe

w zaawansowanych stadiach nowotworu prowadzone z intencją przedłużenia życia i poprawy jego jakości

leczenie paliatywne

w celu uniknięcia lub złagodzenia objawów takich jak ból, osłabienie, spadek masy ciała i inne

Schemat postępowania w przypadku podejrzenia raka płuca

**Podejrzenie
raka płuca
(objawy)**

01

**Konsultacja
z lekarzem
pierwszego
kontaktu (POZ)**

Wywiad oraz
badanie
przedmiotowe

02

Badania obrazowe

- RTG klatki piersiowej
- tomografia komputerowa klatki piersiowej

03

**Badania
histopatologiczne
bronchoskopia
(EBUS, EUS) lub
biopsja**

04

**Rozpoznanie
typu i podtypu**

**rak
niedrobnokomórkowy**
(gruczolowy,
płaskonabłonkowy,
neuroendokrynnny, NOS)
lub **rak
drobnokomórkowy**

05

**Określenie
stopnia
zaawansowania
nowotworu**

PET, TK/MRI głowy,
USG/TK jamy brzusznej,
scyntygrafia kości,
badania krwi

06

Badania molekularne

- **w przypadku raka niedrobnokomórkowego w stadium operacyjnym:**
badanie mutacji EGFR oraz ALK oraz ekspresji białka PD-L1
- **w przypadku raka niedrobnokomórkowego w stadium nieoperacyjnym, przerzutowym:**
badania molekularne metodą NGS oraz ekspresja białka PD-L1

Optymalnie powinien zostać wykonany zaawansowany panel diagnostyczny metodą sekwencjonowania nowej generacji (NGS) z uwzględnieniem oceny genów, m.in.

• EGFR	• NTRK
• ALK	• MET
• ROS1	• RET
• KRAS	• HER-2
• BRAF	

07

Dobór właściwego leczenia

- program lekowy
- wczesny dostęp do terapii lekowych
- RDTL (ratunkowy dostęp do terapii lekowych)
- badania kliniczne

08

Leczenie

torakochirurg

pulmonolog /
onkolog

radioterapeuta

leczenie
chirurgiczne

badania
molekularne

radioterapia

program
lekowy

badania
kliniczne

Leczenie chirurgiczne

Leczenie chirurgiczne stosuje się u 15-20% wszystkich chorych, ponieważ aktualnie większość chorych jest diagnozowana w zaawansowanych stadiach raka.

Do leczenia chirurgicznego kwalifikują się pacjenci bez przeciwwskazań do resekcji mięszu płucnego wraz z guzem, w zakresie tolerowanym przez chorego, ale koniecznym do całkowitego wyjęcia nowotworu oraz okolicznych węzłów chłonnych.

Leczenie systemowe

Leczenie systemowe prowadzone według wytycznych programu lekowego B.6. („Leczenie chorych na raka płuca oraz międzybłoniaka opłucnej”) obejmuje: chemioterapię, radioterapię, sekwencyjną chemio-radioterapię, jednoczasową chemio-radioterapię konsolidującą z immunoterapią, terapię ukierunkowane molekularnie (celowane), immunoterapią oraz immuno-chemioterapię.

Metody leczenia w zależności od rodzaju nowotworu

Kryteria kwalifikacji oraz szczegóły dotyczące programu lekowego B.6 leczenia raka płuca oraz międzybłoniaka opłucnej znajdują się na stronie Ministerstwa Zdrowia

 www.gov.pl/web/zdrowie/programy-lekowe

Rak drobnokomórkowy, ograniczony (rzadko operacyjny):

- radiochemioterapia (sekwencyjna lub jednoczasowa) w konsolidacji z immunoterapią pod warunkiem stabilizacji bądź regresji zmian w kontrolnym badaniu TK klatki piersiowej po radiochemioterapii
- chemioterapia skojarzona z radioterapią, profilaktyczna radioterapia mózgowia

Rak drobnokomórkowy, rozległy:

- chemioterapia z immunoterapią lub chemioterapia i/lub radioterapia paliatywna

**Jedną z opcji leczenia
jest także udział
w badaniach klinicznych,**
które są czasem jedyną
możliwością skorzystania
przez pacjenta
z innowacyjnej terapii,
jeszcze nierefundowanej
lub niedostępnej w Polsce.

Rak niedrobnokomórkowy, operacyjny leczenie przedoperacyjne (neoadjuwantowe)

- immunoterapia w skojarzeniu z chemioterapią dla osób kwalifikujących się do radykalnej resekcji chirurgicznej w zależności od statusu ekspresji białka PD-L1

Rak niedrobnokomórkowy, operacyjny leczenie pooperacyjne (adjuwantowe)

- w przypadku stwierdzenia mutacji EGFR leczenie celowane po radykalnej resekcji i pooperacyjnej chemioterapii (1-4 kursów)
- w przypadku stwierdzenia mutacji w genie ALK - leczenie celowane po radykalnej resekcji
- w zależności od statusu ekspresji białka PD-L1 (po wykluczeniu obecności mutacji) - zastosowanie immunoterapii lub immunochemioterapii po radykalnej resekcji
- chemioterapia i/lub radioterapia

Rak niedrobnokomórkowy, nieoperacyjny, miejscowo zaawansowany (bez przerzutów odległych)

- jednoczasowa radiochemioterapia z możliwością konsolidującej immunoterapii pod warunkiem stabilizacji bądź regresji zmian w kontrolnym badaniu TK klatki piersiowej po radiochemioterapii
- radiochemioterapia z możliwością konsolidującego leczenia celowanego w przypadku potwierdzenia mutacji w genie EGFR - pod warunkiem stabilizacji bądź regresji zmian w kontrolnym badaniu TK klatki piersiowej po radiochemioterapii

Rak niedrobnokomórkowy, nieoperacyjny, przerzutowy (stadium zaawansowane):

- leczenie ukierunkowane molekularnie (na mutacje EGFR, EGFR ex.20, ALK, KRAS, ROS1, BRAF V600) lub
- immunoterapia w monoterapii lub
- immunochemioterapia lub
- podwójna immunochemioterapia lub
- chemioterapia i/lub radioterapia paliatywna

 tosieleczy®

www.tosieleczy.pl

POTRZEBUJESZ WSPARCIA?

Dołącz do Grupy Wsparcia dla Pacjentów
na Facebook: RAK PŁUCA.TO SIĘ LECZY:

facebook.com/groups/rakplucatosieleczy

POTRZEBUJESZ PORADY?

Umów się konsultację w ramach bezpłatnej
Telefonicznej Infolinii dla Pacjentów
z rakiem płuca i ich bliskich na:

<https://tosieleczy.asysto.pl/>

Partnerzy Sekcji Raka Płuca

AstraZeneca

 Bristol Myers Squibb®

 MSD

 Pierre Fabre
Médicament

 Roche